МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»

ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 27 ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

для студентів

Освітньої програми:	Психологія
рівня вищої освіти:	першого (бакалаврського)
за спеціальністю:	С4 Психологія
галузь знань:	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Освітньої програми:	Психологія

Рівне – 2026

Робоча програма «Експериментальна психологія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

ОП « Психологія »

спеціальність С4 Психологія,

галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини.

Розробник: Нататлія Терновик, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол від «27» серпня 2026 р. № 1

Завідувач кафедри _____ Юлія МИХАЛЬЧУК

Гарант освітньо-професійної програми «Психологія»

_____Оксана МОРОЗ

Схвалено навчально-методичною комісією педагогічного факультету. Протокол від «28» серпня 2026 р. № 1

Голова навчально-методичної комісії _____Інна СОЙКО

©Наталія ТЕРНОВИК, 2026

© ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука», 2026

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="14">Кількість кредитів – 4

Загальна кількість годин
120</td><td rowspan="5">Галузь знань:
С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини</td><td colspan="2">обов’язковий компонент ОП</td></tr>
<tr><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>3-й</td><td>3-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>5-й</td><td>5-й</td></tr>
<tr><td rowspan="9">Спеціальність:
С4 Психологія
ОП Психологія

рівень вищої освіти:
перший(бакалаврський)</td><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>год. 30</td><td>год.8</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>год. 20</td><td>год.8</td></tr>
<tr><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>год. 70</td><td>104 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
</table>

2. Мета та завдання курсу

Робоча програма навчальної дисципліни «Експериментальна психологія» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності С4 Психологія за освітньо-професійною програмою Психологія.

Мета:. розкрити особливості змісту планування, організації, проведення експериментального дослідження психіки, можливості обробки та інтерпретації експериментальних даних.

Завдання: оволодіння студентами знань про закономірності, умови, принципи застосування експериментального методу в психології, формування вмінь і навичок проведення валідного експериментального дослідження психіки; розвиток умінь і навичок правильно і науково обґрунтовано пояснювати психологічні факти, ті або інші прояви особистості людини на основі експериментальних даних. Знання, здобуті при вивченні курсу «Експериментальна психологія» є підґрунтям для подальшої поглибленої фахової спеціалізації практичних психологів.

Майбутні психологи навчаться:

– засвоїти основні особливості становлення експериментального методу в психології, а також проблеми і перспективи експерименту в сучасній психології;
– знати сутність експерименту як засобу пізнання психічної реальності, типи експериментів і їх особливості, основні етапи експериментального дослідження психіки; види змінних, їх контроль у психологічному експерименті, психологічні шкали і можливості їх застосування у критерії, види гіпотез, можливості їх перевірки в експерименті;
– застосовувати експериментальний метод у дослідженні психічної реальності;
– формувати "правильні" гіпотези щодо причинно-наслідкових зв'язків між фактами;
– складати програму експерименту;
– реалізовувати експериментальну програму від інструктажу і мотивування досліджуваних до реєстрації результатів і постекспериментальної бесіди з учасниками процедури;
– на основі процедури аналізу отриманих результатів формувати висновок про підтвердження чи відкидання гіпотези, а також готувати відповідний науковий звіт;
– аналізувати наукові звіти про проведені експериментальні дослідження психіки з метою визначення об'єктивності, надійності і валідності отриманих результатів.

Під час лекційних та практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти, майбутні психологи **набувають таких програмних компетентностей**: **ЗК3 (загальні компетентності), СК (спеціальні, фахові, предметні компетентності).**

ЗК-1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК-2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК-4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК-8. Здатність розробляти та управляти проектами.

ФК 1. Здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.
ФК 2. Самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.

ФК 3. Обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.
ФК 4. Здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.
ФК 9. Дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
ФК 11. Аналізувати і впроваджувати у практику результати наукових і прикладних досліджень.
ФК 12. Надавати рекомендації щодо вибору професії та напряму діяльності.

Результати навчання за дисципліною

Опанувавши дисципліну, студенти повинні мати такі **програмні результати навчання:**

ПРН 1: Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
ПРН 2: Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.
ПРН 3: Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки, робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.
ПРН 6: Вести перемовини з колегами, доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.
ПРН 7: Вирішувати складні фахові завдання (практичні та дослідницькі) з опорою на доступні ресурси.
ПРН 8: Ідентифікувати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про перескерування, звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.
ПРН 10: Узагальнювати результати власних наукових досліджень у формі наукових звітів різних форм (тез, статей, доповідей, презентацій).
ПРН 12: Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.
ПРН 13: Втілювати результати наукового пошуку у практичну діяльність.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль І. Вступ до експериментальної психології

Тема 1. Предмет і завдання експериментальної психології. Роль експериментального дослідження психіки в здобутті наукових психологічних знань. Вплив основних напрямів психологічної науки на становлення і розвиток експериментальної психології. Різні підходи до розуміння сутності експерименту і його структури. Тенденції розвитку сучасної вітчизняної експериментальної психології.
Література: основна [1, 3, 8, 17, 24] допоміжна [5, 7, 12, 21]

Тема 2. Експеримент у системі методів наукового дослідження психік. Організація емпіричного дослідження психіки. Класифікація методів емпіричного дослідження психіки. Місце експерименту серед емпіричних методів психологічного дослідження. Принципи експериментального дослідження психіки.
Література: основна [2, 5, 10, 11] допоміжна [6, 8, 14, 17]

Тема 3. Змінні в психології. Види змінних в експериментальному дослідженні психіки. Емпіричні методи виміру змінних у психологічному експерименті. Ефект послідовності при маніпулюванні незалежною змінною. Експериментальний контроль змінних у психологічному дослідженні.

Література: основна [3, 4, 8, 12] допоміжна [5, 6, 13, 22]

Тема 4. Гіпотези в структурі психологічного дослідження. Вимоги до формулювання наукових гіпотез у психологічному експерименті. Принцип фальсифікації і верифікації наукових гіпотез. Статистичні рішення: помилки 1-го і 2-го роду і можливості їхньому запобіганню.
Література: основна [8, 17, 18, 24] допоміжна [7, 13, 19]

Змістовий модуль 2. Етапи експериментального дослідження психіки

Тема 5. Валідність експериментального дослідження психіки. Загальна характеристика етапів психологічного експерименту. Сутність поняття "валідність експерименту". Стратегії відбору досліджуваних до вибірки. Техніки випадкового і стратометричного відбору. Проблеми використання природних груп у психологічному експерименті.
Література: основна [2, 15, 21] допоміжна [5, 8, 13]

Тема 6. Планування психологічного експерименту. Сутність змістового і формального планування психологічного експерименту. Зв'язок вибору плану з теоретичним підходом до розуміння сутності проблеми. Типи експериментальних схем, що використовуються в процесі вивчення психіки.
Література: основна [3, 8, 17, 22] допоміжна [20, 26]

Тема 7. Інтерпретація результатів експериментального дослідження психіки. Складові інтерпретації експериментальних результатів. Особливості обробки результатів експериментального дослідження в психології. Проблема пояснення й узагальнення результатів дослідження. Типові помилки узагальнення експериментальних даних.
Література: основна [4, 7, 10,13] допоміжна [6, 12, 17]

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Психодіагностика як наука і психодіагностична діяльність												
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи сучасної глибинної психології												
Тема 1. Предмет і завдання експериментальної психології.	16	4	2			10	16	2				14
Тема 2. Експеримент у системі методів наукового дослідження психік.	16	4	2			10	18	2	2			14
Тема 3. Змінні в психології.	16	4	2			10	16		2			14
Тема 4. Гіпотези в структурі психологічного дослідження.	16	4	2			10	16	2				14
Змістовий модуль 2. Етапи експериментального дослідження психіки												

Тема 5. Валідність експериментального дослідження психіки.	16	4	2			10	18		2			16
Тема 6. Планування психологічного експерименту.	18	4	4			10	18	2				16
Тема 7. Інтерпретація результатів експериментального дослідження психіки.	20	6	4			10	18		2			16
Разом	120	30	20			70	120	8	8			104

5.Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і завдання експериментальної психології.	2/-
2	Експеримент у системі методів наукового дослідження психік.	2/-
3	Змінні в психології.	2/-
4	Гіпотези в структурі психологічного дослідження.	2/-
5	Валідність експериментального дослідження психіки.	2/-
6	Планування психологічного експерименту.	4/-
7	Інтерпретація результатів експериментального дослідження психіки.	4/-
	Разом	**20/-**

6.Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і завдання експериментальної психології.	10/14
2	Експеримент у системі методів наукового дослідження психік.	10/14
3	Змінні в психології.	10/14
4	Гіпотези в структурі психологічного дослідження.	10/14
5	Валідність експериментального дослідження психіки.	10/16
6	Планування психологічного експерименту.	10/16
7	Інтерпретація результатів експериментального дослідження психіки.	10/16
	Разом	**70/104**

8. Завдання для опрацювання тем дисципліни

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	Література	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Психологічна сутність педагогічної діяльності.				
Тема 1. Предмет і	Вивчення лекційного	Експрес	основна [1,	8

завдання експериментальної психології.	матеріалу, підготовка до практичного заняття	опитування, складання термінологічного словника, реферат «Комунікативні артефакти в експериментальному дослідженні психіки».	3, 8, 17, 24] допоміжна [5, 7, 12, 21]	
Тема 2. Експеримент у системі методів наукового дослідження психік.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника, психологічне есе на тему: «Класифікація методів дослідження психіки», скласти поведінкові портрети за даними прихованого, польового, перехресного, включеного спостережень.	основна [2, 5, 10, 11] допоміжна [6, 8, 14, 17]	8
Тема 3. Змінні в психології..	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття;	Експрес опитування, складання термінологічного словника. Реферат / презентація «Незалежна змінна: зміст та особливості прояву».	основна [3, 4, 8, 12] допоміжна [5, 6, 13, 22]	8
Тема 4. Гіпотези в структурі психологічного дослідження.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, опрацювання методики;	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, Реферат / презентація «Вимоги до	основна [8, 17, 18, 24] допоміжна [7, 13, 19]	8

		формулювання гіпотези».		
Тема 5. Валідність експериментального дослідження психіки.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника,підготовка тестів, психологічне есе на тему: «Експериментальний контроль і валідність експерименту».	основна [2, 15, 21] допоміжна [5, 8, 13]	8
Тема 6. Планування психологічного експерименту.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника, реферат / презентація « Практика експериментування і можливі методологічні помилки», проаналізувати дослід Еббінгауза, спланувати (провести) дослідженння лідера групи чи викладача методом часових серій.	основна [3, 8, 17, 22] допоміжна [20, 26]	8
Тема 7. Інтерпретація результатів експериментального дослідження психіки.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, психологічне есе на тему: «Проблема пояснення експериментальних даних у психології».	основна [4, 7, 10,13] допоміжна [6, 12, 17]	12

9. Індивідуальні завдання

Підготовка реферативного повідомлення / презентації на тему (на вибір студента):

1. Класифікація змінних в експерименті: як правильно виділити незалежну, залежну та контрольовані змінні.
2. Проблема валідності в психологічному дослідженні: баланс між внутрішньою та зовнішньою валідністю.
3. Квазіекспериментів в психології: особливості проведення досліджень у природних умовах, де неможливий повний контроль.
4. Ефекти плацебо та ноцебо в психологічних експериментах: механізми виникнення та методи їх контролю.
5. Артефакти в експерименті: як ефект Розенталя (очікування дослідника) та ефект Хоторна (увага до піддослідних) спотворюють результати.
6. Етичні стандарти психологічного експерименту: аналіз історичних помилок та сучасні кодекси (інформована згода, дебрифінг).
7. Експериментальні дослідження уваги: ефект Струпа та його застосування в сучасній когнітивній психології.
8. Психофізика та вимірії відчуттів: закон Вебера-Фехнера та сучасні методи визначення порогів чутливості.
9. Експерименти з дослідження людської пам'яті: феномен «фальшивих спогадів» в експериментах Елізабет Лофтус.
10. Когнітивні упередження при прийнятті рішень: експерименти Д. Канемана та А. Тверські в умовах невизначеності.
11. Вплив багатозадачності на когнітивне навантаження: експериментальна оцінка продуктивності студентів та працівників.
12. Експерименти Стенлі Мілґрема: дослідження підкорення авторитету та етичні дилеми, які вони викликали.
13. Експеримент Соломона Аша з конформністю: як груповий тиск змушує людей ігнорувати очевидну реальність.
14. Стенфордський тюремний експеримент Філіпа Зімбардо: деструктивний вплив соціальних ролей та системні фактори поведінки.
15. Дослідження природи прив'язаності: класичні експерименти Гаррі Харлоу з макаками-резусами.
16. Експериментальне вивчення агресії у дітей: дослідження з лялькою Бобо Альберта Бандури (соціальне научіння).
17. Психологічні тригери в інтернеті: експериментальні дослідження впливу алгоритмів стрічки новин на емоційний стан користувачів.
18. Вплив гейміфікації та відеоігор на когнітивні функції: експерименти з визначення швидкості реакції та просторового мислення.
19. Експериментальна психологія реклами: як колір, шрифт та композиція пакування впливають на вибір споживача.
20. Взаємодія людини та штучного інтелекту (AI): експерименти з дослідження довіри користувача до порад текстових моделей.

10.Методи навчання

Методи навчання у межах дисципліни «Експериментальна психологія» спрямовані на формування у здобувачів освіти здатності до надання необхідної допомоги людям у вигляді рекомендацій щодо розв'язання їхніх психологічних проблем.

У навчальному процесі застосовуються:

- лекційні заняття з елементами проблемного викладу та мультимедійного супроводу;
- практичні та семінарські заняття, що передбачають аналіз кейсів, розв’язання ситуаційних завдань і роботу з реальними кейс-прикладами;

- інтерактивні методи (робота в парах (психолог-клієнт), трійках (психолог-клієнт-спостерігач) з подальшим аналізом, міні-дискусії, рольові ігри, мозкові штурми, ділові ігри), спрямовані на розвиток навичок прийняття спільних командних рішень;
- самостійна робота студентів за керівництва викладача, що включає опрацювання наукових та аналітичних матеріалів, використання сучасних інформаційних ресурсів.

11.**Методи контролю**

При вивченні здобувачами вищої освіти курсу «Експериментальна психологія» застосовуються такі методи оцінювання набутих знань:

- поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується у формі опитування, оцінювання активності на заняттях, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів тощо;
- контроль самостійної роботи, представлення презентацій, доповідей, психологічних есе тощо;
- індивідуальне опитування;
- поточне тестування;
- аналіз та оцінювання результатів навчання;
- підсумковий контроль.

12. Питання гарантованого рівня знань

1. Структура наукового дослідження психіки.
2. Класифікація методів дослідження психіки.
3. Місце експерименту в системі методів наукового дослідження психіки.
4. Предмет і завдання експериментальної психології.
5. Витоки експериментальної психології.
6. Становлення експериментального методу в психології.
7. Особливості сучасного етапу експериментальної психології.
8. Проблеми експериментального дослідження психіки.
9. Комунікативні артефакти в експериментальному дослідженні психіки.
10. Засоби уникнення комунікативних артефактів.
11. Переваги експерименту як методу психології.
12. Перспективи експериментального методу в сучасній психології
13. Експеримент як засіб пізнання психіки людини.
14. Структура експерименту.
15. Специфіка експерименту в психології.
16. Принципи експериментального дослідження психіки.
17. Основні відмінності експериментування і спостереження.
18. Типи експериментів та їх характеристика.
19. Лабораторний експеримент: специфіка і доцільність застосування.
20. Природний експеримент у психології.
21. Констатуючий експеримент у психології.
22. Формуючий експеримент у психології.
23. Квазіексперимент як метод психологічного дослідження.
24. Проблема валідності квазіекспериментального дослідження психіки.
25. Експеримент "ex-post-facto"як квазіекспериментальне дослідження психіки.
26. Гіпотеза в структурі психологічного дослідження. Рівні гіпотез.

27. Контргіпотеза і третя конкуруюча гіпотеза в психологічному експерименті.
28. Вимоги до формулювання гіпотези.
29. Статистичні гіпотези.
30. Направлені і ненаправлені гіпотези.
31. Нуль-гіпотеза і значущі результати дослідження. Рівні значущості в психології.
32. Умови відхилення нуль-гіпотези.
33. Помилки першого і другого роду при прийнятті статистичного рішення.
34. Поняття про змінну в психологічному експерименті.
35. Види змінних при перевірці гіпотези.
36. Незалежна змінна: зміст та особливості прояву.
37. Залежна змінна: зміст та особливості прояву.
38. Проміжні змінні.
39. Зовнішні змінні.
40. Змінні і експериментальний контроль.
41. Проблема змішування змінних і можливості її розв'язання.
42. Ефекти послідовності при маніпулюванні змінними і засоби їх розв'язання.
43. Вимір змінних у психології.
44. Поняття про шкали в психології.
45. Номінальна шкала.
46. Рангова шкала.
47. Шкала інтервалів і її характеристика.
48. Шкала пропорцій і її характеристика.
49. Методики виміру змінних. Психодіагностичні методики при реалізації експериментального методу.
50. Критерії якості виміру змінних: об'єктивність, надійність, валідність.
51. Мислений і реальний експерименти.
52. Ідеальний експеримент.
53. Нескінчений експеримент.
54. Експеримент повної відповідності.
55. Мислений експеримент і валідність експерименту.
56. Види валідності.
57. Внутрішня валідність (надійність) експерименту.
58. Зовнішня валідність експерименту.
59. Фактори, що загрожують валідності психологічного експерименту.
60. Вибірка і генеральна сукупність.
61. Характеристики вибірки: міри центральної тенденції.
62. Міри мінливості як характеристики вибірки.
63. Репрезентативність вибірки і умови її досягнення.
64. Загальна характеристика стратегій підбору досліджуваних у вибірку.
65. Техніка рандомізації.
66. Стратометричний відбір до вибірки.
67. Метод попарного відбору до експериментальної та контрольної групи.
68. Використання природних груп у експериментальному дослідженні психіки і проблема валідності експерименту.
69. Основні етапи експериментального дослідження психіки.
70. Характеристика теоретичного етапу експериментального дослідження психіки.

71. Характеристика підготовчого етапу експериментального дослідження психіки.
72. Планування експерименту. Плани дослідження.
73. Прості експериментальні плани.
74. Факторні плани і їх характеристика.
75. Практика експериментування і можливі методологічні помилки.
76. Поняття про інтерпретацію експериментальних даних. Складові інтерпретації.
77. Якісна і кількісна обробка даних експериментального дослідження.
78. Статистична обробка даних.
79. Можливості аналізу латентних закономірностей експериментальних даних.
80. Проблема пояснення експериментальних даних.
81. Форми пояснення даних психологічного експерименту.
82. Узагальнення експериментальних даних і його види.
83. Можливі помилки під час узагальнення експериментальних даних.
84. Експериментальний контроль і валідність експерименту.
85. Кореляційний підхід у психологічних дослідженнях.
86. Контроль валідності в кореляційному дослідженні психіки.
87. Особливості підбору груп у кореляційному дослідженні.
88. Міри зв'язку і міри відмінностей в емпіричному дослідженні.
89. Експеримент у соціальній психології.
90. Експеримент у віковій та педагогічній психології.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування, самостійна робота, індивідуальна робота							Підсумковий контроль / іспит	Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2				
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	40	100
8	8	8	8	8	8	12		

Т1, Т2 ... Т7 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	**A**	відмінно	зараховано
82-89	**B**	добре	
74-81	**C**		
64-73	**D**	задовільно	
60-63	**E**		
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методична література:

1. Посібники.
2. Опорний конспект лекцій по всіх темах курсу, у тому числі і для самостійного вивчення в е лектронному вигляді (навчальна платформа Moodle).
3. Завдання та методичні рекомендації до виконання практичних робіт (навчальна платформа Moodle).

4.Пакети контрольних завдань для підсумкового контролю (навчальна платформа Moodle).

15. Рекомендована література
15.1.Базова

1. Бондарчук О.І. Експериментальна психологія: Курс лекцій / О.І. Бондарчук. – К.: МАУП, 2003. – 120 с.

2.Галян О.І. Експериментальна психологія: навч. посіб. / О.І. Галян. – К.: Академвидав, 2012. – 400 с.

3.Гірняк Г. С. Методичні рекомендації з вивчення дисципліни «Експериментальна психологія» для студентів спеціальності 053 «Психологія». Тернопіль: ВПЦ Економічна думка, 2018. 60 с.

4.Гічан І. С., Гічан. О. І. Експериментальна психологія: практикум / І. С. Гічан, О. І. Гічан. – К.: [б.в.], 2004. – 180 с.

5.Горбунова В.В. Стратегії та плани експериментального дослідження // Горбунова В.В. Експериментальна психологія в схемах і таблицях. — К.: Профессіонал, 2007. С. 105-129.

6.Горбунова В. В. Експериментальна психологія в схемах і таблицях. Навчальний посібник / В. В. Горбунова. – Житомир, 2005. – 94 с.

7.Горбунова В.В. До проблеми викладання курсу – Експериментальна психологія‖ // Соціальна психологія. - № 5 (13). - 2005. - С.169-176.

8. Горбунова В.В. Спостереження як метод психологічного дослідження дослідження // Горбунова В. В. Експериментальна психологія в схемах і таблицях. — К.: Профессіонал, 2007. - С. 59-61.

9. Горбунова В. В. Експериментальна психологія: навчальна робоча програма курсу. - Житомир, ЖДУ імені Івана Франка, 2005. - 35 с.

10. Експериментальна психологія особистості: Навчально-методичний комплекс для студентів зі спеціальності „Психологія" / Укладач: к.психол.н. Маєвська Н.А. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2007. – 16 с

11. Климчук В.О. Математичні методи у психології. К.: Освіта України, 2009. С. 83-106.

12. Климчук В.О. Математичні методи у психології. Навчальний посібник для студентів психологічних спеціальностей. К.: Освіта України, 2009. – С. 79-80, 85-88.

13. Кравчук С. Л. Експериментальна психологія: теорія і практика психологічного експерименту: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С.Л. Кравчук. – К.: Київський університет, 2008. – 286 с.

14. Максименко С. Д., Носенко Е. Л. Експериментальна психологія. Підручник / С.Д. Максименко, Е.Л. Носенко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 360 с.

15. Максименко С. Д., Носенко Е. Л. Експериментальна психологія (дидактичний тезаурус). Навч. посібник / С.Д. Максименко, Е.Л. Носенко. – К.: МАУП, 2002. – 128 с.

16. Музика О. Л. Курсові роботи з психології: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. - К.: Освіта України, 2009. - 104 с
17. Пашукова Т. І. Практикум із загальної психології / Пашукова Т. І. , А.І.Допіра, Г. В. Дьяконов. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2000. – 204 с.
18. . Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. К.: Знання-Прес, 2002. 295 с.
19. Arboleda-Flórez J. Considerations on the Stigma of Mental Illness// The Canadian Journal of Psychiatry.-2003.-Nov.-P.336-344.
20. Corrigan PW, Wassel A Understanding and influencing the stigma of mental illness// Journal of Psychosocial Nursing and Mental Health Services. – 2008. -№ 46(1). – P. 42-48.
21. GaebelW. Baumann A. Interventions to Reduce the Stigma Associated With Severe Mental Illness: Experiences From the Open the Doors Program in Germany// Can J Psychiatry. –2003. - Vol 48. - № 10. – P. 657-662.
22. Myronetz S. Motivation in the professionogenesis of specialists in the trade sphere. Herald of KNUTE / S. Myronetz, O. Konovalova. – 2017. – № 6. – S. 107–114.
23. Sartorius N. Fighting stigma: theory and practice// World Psychiatry 2002. - № 1. – P. 26–2

15.2. Додаткова:

1.Горбунова В. В. Експериментальна психологія в схемах і таблицях : навчальний посібник / В. В. Горбунова. – К. : “ВД “Професіонал”, 2007. – 208 с.
2.Горбунова В. В. До проблеми викладання курсу «Експериментальна психологія». Соціальна психологія. № 5 (13). 2005. С.169–176
3.Климчук В. О. Викладання курсу «Математичні методи у психології» в умовах кредитно-модульної системи Соціальна психологія. 2008. №2 (28). С. 180–189.
4.Климчук В. О. Математичні методи у психології. К.: Освіта України, 2009. С. 83– 106. 8. Климчук В. О. Математичні методи у психології. Навчальний посібник для студентів психологічних спеціальностей. К.: Освіта України, 2009. С. 79–80, 85–88.
5.Максименко С. Д. Розвиток психіки в онтогенезі: В 2 т. — К.: Форум, 2002. — Т.1: Теоретико-методологічні проблеми генетичної психології. — 319 с.
6.Максименко С. Д., Носенко Е. Л. Експериментальна психологія (дидактичний тезаурус): Навч. посіб. — К.: МАУП, 2004. — 128 с.
7.Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. — К.: Знання-Прес, 2002. — 295 с.
8.Butcher J.N. MMPI-2 (Minnesota Multiphasic Personality Inventory-2): Manual for administration and scoring (2nd ed.) / J.N.Butcher, J.R.Graham, Y.S.BenPorath, A.Tellegen, W.G.Dahlstrom, B.Kaemmer. – Minneapolis, MN: University of Minnesota Press, 2001. – 200 p.
9.Frydenberg E. Beyond Coping. Meeting goals, visions and challenges / E. Frydenberg. – Oxford University Press, 2002. – 176 p.
10. Moos R. H. Life transitions and crises: A conceptual overview / R.H. Moos, J.A. Schaefer. – In R. H. Moos (Ed.), Coping with life crises: An integrated approach. –New York: Plenum, 1986. – P.28–33.

16. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: www.nbuv.gov.ua
2. Про затвердження Порядку застосування методів психологічного і психотерапевтичного впливу: Наказ МОЗ України від 15.04.2008№ 199. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0577-08
3. Google Академія: http://scholar.google.com.ua

.